

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 จำนวน 233 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของ เขต 1 โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่ และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610) แล้วทำการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามรายโรงเรียนโดยการเทียบสัดส่วน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 144 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำแนกตามโรงเรียน

โรงเรียน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 1	37	23
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 2	10	6
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 3	30	19
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 4	33	20
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 5	29	18
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 6	10	6
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 7	38	24
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 8	21	13
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 9	10	6
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 10	7	4
โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง 13	8	5
รวม	233	144

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบสำรวจรายการ (Check List) เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert, 1987 cited in Best & Kahn, 1993, p. 247) ใช้สอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ตามแนวคิดของแมนซ์ และ ซิมส์ (Manz & Sims, 1991, p. 33) ใน 7 ด้าน ได้แก่ 1) การทำให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 2) การแสดงเป็นแบบฉบับให้บุคลากรเป็นผู้นำตนเอง 3) การกระตุ้นให้บุคลากรตั้งเป้าหมายด้วยตนเอง 4) การสร้างรูปแบบความคิดในทางบวก 5) การอำนวยความสะดวกให้เกิดภาวะผู้นำตนเองโดยให้รางวัล และการดำเนินทางสร้างสรรค์ 6) การสนับสนุนให้เกิดภาวะผู้นำตนเอง โดยการสร้างคณะทำงาน และ 7) การอำนวยความสะดวกให้เกิดวัฒนธรรมของผู้นำตนเอง โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามมีขั้นตอนและวิธีการสร้างเป็นไปตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิดและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีผู้นำภาวะผู้นำ และภาวะผู้นำตามแนวคิดของแมนซ์ และซิมส์ (Manz & Sims, 1991) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ร่างแบบสอบถาม
2. กำหนดนิยามศัพท์ตามเอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าเพื่อเป็นกรอบกำหนดการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามตามตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยให้ครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน โดยใช้ข้อมูลจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนิยามศัพท์เป็นกรอบกำหนด
4. แบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่อประธานกรรมการและกรรมการควบคุมงานนิพนธ์และเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อที่จะได้พิจารณาตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เพื่อที่จะได้นำข้อที่ได้รับการพิจารณาและข้อเสนอแนะในด้านต่าง ๆ ผู้ทรงคุณวุฒิมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์และเหมาะสม ซึ่งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

4.1 ดร.สมุทพร ชำนาญ

ผู้อำนวยการศูนย์
นวัตกรรมการบริหาร
และผู้นำทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา

4.2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพร นิยมศรีสมศักดิ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ประจำศูนย์นวัตกรรม
การบริหารและผู้นำ
ทางการศึกษา
มหาวิทยาลัยบูรพา

4.3 นายสามารถ พงษ์สมบูรณ์

ผู้อำนวยการโรงเรียน

นิคมสร้างตนเอง

จังหวัดระยอง 3

5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วและได้รับความเห็นชอบจากประธานกรรมการและกรรมการที่ควบคุมงานนิพนธ์ไปทดสอบกับกลุ่มทดลองที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อในแต่ละด้าน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้ค่าสหสัมพันธ์รายข้อ (r) ของแบบสอบถามอยู่ระหว่าง .27 ถึง .79

6. นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Coefficient Alpha) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ปรากฏว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .97

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้วนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากทางศูนย์วัฒนธรรมการบริหารและผู้นำทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถาม จำนวน 144 ฉบับ ไปเก็บข้อมูลกับครูในโรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยได้เก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามคืน จำนวน 144 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ
2. แยกแบบสอบถามออกเป็นกลุ่ม ๆ ตามข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในตอนต้นที่ 1 และนำมาหาค่าความถี่และร้อยละ

3. นำแบบสอบถามทั้งหมดที่ได้รับคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วให้คะแนนตามน้ำหนักที่กำหนดไว้ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4. เกณฑ์การพิจารณาภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 นำไปเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว, 2535) พิจารณาคะแนนเฉลี่ยของแต่ละด้าน ดังนี้

4.51-5.00 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง ภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

5. วิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกเป็นรายด้านและรายข้อ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้วิเคราะห์ความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าระดับภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนนิคมสร้างตนเอง จังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 โดยรวมและรายด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)

2. การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเหนือผู้นำของผู้บริหาร โรงเรียนนิคมสร้างตนเองจังหวัดระยอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบค่าที (t -test)